

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemal nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 80.

V Ljubljani, v petek 10. aprila 1885.

Letnik XIII.

Postave imajo svoje posledice!

Najviše upravno sodišče je 28. marca razsodilo stvar, ki je zelo važna za ljudsko šolstvo v svojih posledicah. Dr. Otm. Reiser ima v Piherčah (Pikerndorf) pri Mariboru grajščino z velikimi vinogradi, za njih obdelavo potrebuje mnogo vinarjev. Ker je v Piherčah nad 100 šolskih otrok, ki so dosihmal hodili v Lembah v šolo, osnoval je dr. Reiser na svoje stroške (?) zasebno ljudsko šolo in je to naznanil knezoškofijstvu zaradi podučevanja v veronauku. Župnik v Lembahu odgovoril je, da ima preveč posla in zaradi tega ne more hoditi v Piherče podučevati v krščanskem nauku, in škofijstvo ni imenovalo duhovnega učitelja za verouk. Dr. Reiser je predložil učiteljevo spričalo o njega sposobnosti za podučevanje v verouku pri deželnem šolskem svetu v Gradci in prosil pooblaščenja, učitelju za podučevanje v veronauku, kakor je to določeno v § 5 alineja 6 državne šolske postave. Škofijstvo zaradi tega zasllišano, je reklo, da ne more učitelju privoliti podučevanja v krščanskem nauku, in na priziv je ministerstvo za uk in bogočastje ta ukaz potrdilo. Dr. Reiser se je pritožil pri najvišem opravnem sodišči in je bila pod predsedništvom grofa Belcerdija javna obravnava. Ministerstvo je zastopal ministerski tajnik baron Jakobi, a Reiserja je zastopal dr. Weitlof. (Sedaj se nam že nekoliko dani! Vr.) Dr. Weitlof se je trudil dokazati, da tukaj gre za uporabo § 5 alineja 6 drž. šolske post., kjer je ukazano, ako cerkev ali verska družba ne skrbi za podučevanje v veronauku, ima deželna šolska oblast pravico o tem določevati. Pod tem se pač ne more družega razumeti, nego da ima podučevati v veronauku svetni učitelj, katerega ustanovnik šole za to predlaga in ki ima po spričalu za to sposobnost § 5 alineja 6. V postavi ne stoji, da bi škof ali njega pooblaščenec v škofiji, kjer je šola, izpraševal svetnega učitelja, je li sposoben za tako podučevanje ali ne, niti to ne stoji v § 38 drž. šol. post., kjer je ukazano, kako se ima vršiti tako spraševanje, ukazano je samo, da se k takim vprašanjem pokliče zastopovalec vere, kar se je v tem slučaju tudi zgodilo.

Baron Jakobi je za ministerstvo zatrjeval, da to ni tako, da določba § 5 alineja 6 tukaj ne velja, ker tu gre le za zasebno ne za javno šolo, isto tako je tudi napačno, da bi oblast mogla kar zaukazati svetnemu učitelju podučevanje v veronauku brez privolenja škofijstva. Na to je odgovoril dr. Weitlof, da to ne gre, da bi § 5 al. 6 ne veljal za zasebne šole, ker potem ni mogoče šole ustanoviti, ako ima škof pravico ugovarjati. Ustanovnik je storil, kar je imel storiti. Škofijstvo je odreklo, toraj ima veljati § 5 alineja 6.

Po dreurnem posvetovanji je bila sodba izrečena — ministerski odlok v postavi ni vtemeljen, toraj nima veljave. V razlogih se med drugim bere, da tukaj ima veljati § 5. al. 6, ker se je župnik z dovoljenjem škofije odrekel poučevanju krščanskega nauka na imenovani šoli. Deželni šolski svet bi bil imel tu potrebno vkreniti, in sicer da bi bil izročil svetnemu učitelju poučevanje v verouku, kakor je bilo nasvetovano. Vstanovnik se more le prisiliti, da dobi za verouk duhovnega ali da prosi pooblaščenja svetnemu učitelju. Stvar ne postane drugačna, ako gre za zasebno šolo. Kar pa se tiče vsposobljenja svetnega učitelja, je bilo to po § 70. in 38. drž. šol. postave postavno dokazano, tudi ne gré, da bi bilo poleg spričala učitelju treba izprašanemu biti po škofu ali njega pooblaščenec.

Da je členu 17. os. drž. postave in § 2. postave l. 1868 drž. zak. št. 48 verskim zadrugam izročeno poučevanje v veronauku, ima se razumeti tako, da te določbe varujejo verskim zadrugam pravico, ta nauk podajati, a to se ne more tako razumeti, da ni mogoče šole ustanoviti potem, ako se odreče tako poučevanje. Vstanovitelj je vse storil, kar mu ukazuje postava, tedaj se more odpraviti ministerski odlok, ker ni v postavi vtemeljen.

Znano je, da upravno sodišče ne trobi kar v liberalni rog, zaradi tega ta razsodba tako očitno razsvetljuje našo šolsko postavo in ta slučaj nam posebno kaže, da je zares popravka potrebna.

Stvar je namreč ta-le: Učitelj sme poučevati v verouku, ali prav za prav ne sme se mu to vbrniti, dasiravno škof, v čegar duhovni oblasti je šola,

tega ne dovoli, a vendar le škof je veljavna oblast to razsoditi, a po ti razsodbi sme država učitelju v to dati privoljenja.

To smo posneli nekoliko po „Gr. Volksblattu“. Nam je stvar precej jasna, da le ime „Weitlof“ slišimo. Župnik in škofijstvo noče podpirati raznarodovanja slovenskih otrok po šolah nemškega „Schulvereina“, in od tod toliko napora.

Vsa skrb dr. Reiserja in drugov za poučevanje v verouku se nam zdi tukaj nekoliko sumljiva; kajti ljudje nemškega „Schulvereina“ ne skrbé toliko za verski nauk, kakor za raznarodovanje slovenskih otrok. Rovanje „Schulvereinovo“ je med drugimi obsodil tudi ranjki škof Rudigier, ki je bil Nemec in gotovo skrben, kjer je bilo potreba otrokom lomiti kruh zveličanskih nauk.

Še na eno posledico moramo opomniti zraven raznarodovanja otrok. Kako pa, ko bi nemški „Schulverein“ zraven tega še namen imel, otrokom katoliško vero vzeti? Mar li bo kdo rekel: Kako to — to je vendar preveliko sumničenje? Ne, ampak je že prav naravnostna posledica. Koliko vere ima liberalen Nemec sploh, je gotovo znana reč; koliko je pa mar nemškemu liberalnemu „Schulvereinu“ za poduk v katoliški veri, za krščansko katoliško odgojo, izgledov gotovo ni treba navajati. Mar li se ne vsiljuje misel sama po sebi: Kaj pa, ko bi nemški „Schulverein“ imel skrivni namen pri otrocih in po njih pri katoliškem prebivalstvu sv. vero vničiti? Vprašam le, kateri previdni duhovnik zamore veronauk v liberalni, po „Schulvereinu“ vstanovljeni šoli prevzeti? In naj bi ga prevzel, kaj pomaga ena ali dve uri pouka proti dvajsetim uram na teden liberalnega „šulferajnskega“ učitelja? Vse je zastoj, vse prazno delo, znabiti pa še celó slabije, kakor pa če se katoliški duhovnik v šolo ne pokaže. Toraj — tako lahko sklepajo Weitlof in in tovariši — če duhovnik zanjke ne vidi in pride v šolo, dobro; bomo že vedeli njegovo delo osmešiti, vničiti; če pa nam duhovnik ne gré na limance, dobro; šolski paragraf verouk v šoli tirja; ako noče duhovnik, mora učitelj in — tega imamo v rokah, je od nas plačan, je naš sluga. No, drugo naj si

LISTEK.

Prior Faustus, usmiljen brat, zdravnik na Kranjskem.

(Konec.)

Faust je opešal in 24. aprila 1833 prosi mil. škofa za odvezo od molitev duhovniških, išče družih misel si pridobiti, gré na popotovanje v Trst, obiskuje svoje stare znance in je pri kosilu pri ljubeznivem, prijaznem domačem škofu Ravniharju, ki podari Faustu tobakiro; to je bilo 19. maja 1833. l., in opravi dobro zakramentalno spoved, in 25. t. m. je zopet doma v Faustulanumu.

Faust je čislán zdravnik in povabljen k posvetovanji v hudih boleznih, — tako je 22. junija v Ljubljani pri bolni Karolini Holzer v bolezni „perie pectoris“.

Ali Faustova slabotna telesna moč peša pri težavni skrbi dušnih opravil. Bil je sredne male postave, suhega telesa in črnkastega obraza, oblečen je hodil domá v črnem talarji, za vratom črna ruta in opasan s črnim svitlim jermenom.

V svoji hipohondrični bolezni išče tolažbe pri spovedniku in pri duhovskem učenjaku v Ljubljani, straši ga pa tudi še staro gospodovanje v Ljubljanski bolnišnici, od ktere račun še sedaj od njega tirjajo in 10. februarja 1834. leta še ni tega konec.

26. marca 1834. l. je Faustus zopet v kresiji, da poizvé o zadevi nove cerkve, ker se pa delo le odlaša in odlaša, sklene Faustus zopet iti na popotovanje in sedaj na Božjo pot v Marija-Celje, poslovi se 27. aprila v Ljubljani od svojih prijateljev, 5. maja se podá na pot čez Gorenjsko in Koroško počasi, da je še le 28. maja v Marija-Celje dospél. Tu praznuje godovanje cesarja Ferdinanda; se pozneje povrne k domu nazaj po štajarski deželi čez Bruck, Gradec, Maribor in Celje, da pride 5. junija domú v svoj Faustulanum. Tukaj pričakuje iz Ljubljane pisanja o cerkveni zadevi in še le 10. decembra l. 1834 pride v Šmartno g. Janez Binter, zidarski polir v pogovor za cerkev in čez 4 dni, t. j., 14. t. m. je v Šmartnem znamenit dan: Soseska Šmartniška sklène cerkev vso novo narediti.

Faustus se zopet oživi in oveseli, ozdravi in napravi si za svojo Puščavo zvon z železa in 17. januarja 1835 se oglasi zvonjenje prvokrat.

23. februarja pride v Šmartno tudi inženir Vidie, sestavi komisijo, ki se odloči za novo cerkev. Od 21. do 23. je Faustus v Ljubljani v pogovorih za novo cerkev.

Že je med ljudstvom domača govorica le o zidanih nove cerkve, vse se tega veseli, — kar se zgodi nepričakovana nesreča — 27. julija ob polu deseti uri zvečer vdari plat zvoná in ogenj se posveti, v Zgornjih Gamelnjih je gorelo. Drugi dan umrje ožgani Ježar, prvi gospodar v Šmartnem, ki je gasiti pomagal, pa je goreča streha nanj padla.

K tem težavam se Faustu pridruži še druga skrb, skrb za svojega nečaka, mladega študenta Osvalda Gradišek-a. Tega pošlje na Dunaj v šolo, vzeti je v vojaštvo, za „kanonirja“, kar pa popusti in gré v kloster Benediktinski. Bil je dolgo časa profesor dogmatike v Celovcu, sedaj pa oslavljen na obeh, počiva.

Je pa v Smledniku 19. avgusta 1835. l. birma in Faustus nosi pastoral, je blizo škofa in ima lepo prilžnost se pogovoriti o novi cerkvi.

24. do 27. avgusta je pa v Ljubljani, da sliši poduk o Meisnerjevem skrivnem razodenji.

21. oktobra je po stari navadi v kapeli sv.

pa vsak sam misli. Toraj kaj brani, da se bodo na vse mogočne načine take šole ustanovljale in nesrečni paragraf je kriv, da pridejo ob vero najprej otroci in pozneje odrasčeni.

Tako imajo postave svoje posledice, na katere znabiti od začetka ni nobeden mislil.

Meje med Rusi in Angleži v Aziji.

Odkar je Rusija zmagala pri Geok-Tepe in je prodrla do zelenice Merv, si prizadeva Anglija marljivejši, kakor prej napraviti neutralni pas med rusko in angleško oblastjo, ali da povemo to bolj po imenu: med Mervom, ki je ruska zemlja Turkmenov in med Heratom v Afganistanu. Ko so stvar bolj na drobno premišljevali, prepričali so se, da bi bilo neutralen pas napraviti mogoče le tedaj, ko bi v tem kraju bile države, ki bi hotle ali mogle varovati neutralnost.

Ker pa tam stanujejo le divjaška ljudstva, je bila to sicer lepa misel, a brez praktične veljave. A to tem več, ker emir iz Afganistana, ki je bil pod pokroviteljstvom Angležev na severnih mejah, ni mogel ali ni hotel miru vzdržati, v tistih krajih toraj ropanja in boji med posameznimi rodovi niso nikdar prenehali. Anglija pa sama ni hotela v Afganistanu vredovati; tudi tukaj so se držali načela, da hočejo imeti le pokroviteljstvo nad deželnim knezom emirom v Afganistanu. Misel o neutralnem pasu spremenilo se je tako, da se morajo meje izmed obeh strani določiti: za Turkmene pod rusko oblastjo in za Afgane pod angleškim varstvom. Pred vsem gre tukaj za progo, ki je med obema rekama Herirud in Murghab.

Herirud teče skozi Afganistan na zahod mimo Herata, obrne se potem na sever in tukaj nareja severno vzhodno mejo Perzistanu proti Turkmenom. Murghab teče na sever Afganistanu skozi okraj Turkmenov, proti Mervu na levi strani vzame reko Kušk. Ta okraj, kateremu dela mejo na zapadu Herirud in na vzhodu Murghab, bi imel dobiti bolj določne meje na jugu proti Afganistanu. Angleška-ruska mejna komisija naj bi se o tem prepričala na lici mesta. Preden je vendar mogla delovati komisija, že o spomladi ali poletji preteklega leta, posedli so Afgani na povelje Angležev nek del zemlje, za katero je bil prepir, namreč zelenico Pendšeh na Murghabu, kjer stanujejo poljedelski Turkmeni. Pozneje so pridrli Afgani celó noter do Sarakhsa, na severo-vzhodni meji Perzije. Rusi so smatrali to afgansko lomastenje za verolom, pridržali so svojega pooblaščenca za granico in so drli od svoje strani od Sarakhsa za reko Herirud do prelaza Zulificar, prisilili so Afgance, umakniti se iz Sarakhsa in so posedli Ak-Tepe, strategično važen kraj na sotočji rek Kušk in Murghab na severu od zelenice Pendšeh.

Rusija tedaj, ako izvezamemo Pendšeh, je toraj dejansko posedla mejo, katero je hotla posesti na vsak način. Sir Peter Lumsden, glavar angleške mejne komisije, mogel se je umakniti v Herat ali kakor drugi pravijo celó v Perzijo. Angleška vlada pa zahteva, Rusija naj se odmakne do Sarakhsa, ker Gladstone pristavi, da ta kraj spada k Afganistanu. Rusija pa je odgovorila, da je posedena

dežela ruska dežela, in Anglija svojega zahtevanja naravnost ni umaknila, a stvarno pač. Tudi so se pogodili v tem, da ne bodo naprej šli ne Rusi ne Afgani; a Rusi so vendar pristavili, da izvanredne prigodbe, n. pr. nemiri, bi jih vendar prisilili vti-kovati se v Pendšeh.

16. p. m. je Granville poslal nekako zadnjo besedo v Petrograd; Rusi naj namreč odgovoré na to, ali bodo v Londonu postavili pglavitna načela za vravnavo mej, kakor to zahteva Rusija, ali naj mejni pooblaščenca začnejo na lici mesta pogajanje, kakor hoče Angleška. Odgovor je baje prišel 2. t. m. v London in naznanila iz Petrograda so baje taka, da je Gladstone zadovoljen z njimi. Treba je počakati, kaj prite na to.

Zasluzeno še ni odloženo. Rusija očitno oči obrača na perzijski zaliv, kaj bi ji tudi koristile pustine v osrednji Aziji, ako bi ne mogla prodreti do morja. Tu sta ji na poti Perzistan in Afganistan, prvemu še skoraj več nevarnost žuga kakor poslednjemu. Posest teh dveh dežel je závisno od časa in okoliščin. Opasnost je za oboje dežel velika, a še večja morda za Angleže. Ko bi Rusija prišla do morja, potem najde promet med Indijo in Evropo drugih potov in kupčija bi šla zopet po perzijskem zalivu, kakor je šla, preden je bila pot okoli Afrike najdena.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. aprila.

Notranje dežele.

Da je *Tržaškemu magistratu* zemlja unostan Adrije bolje pri srei, kakor pa Avstrija in da so mu neodrešeni in združeni Lahi ljubši, kakor pošteti in domoljubni Avstrijci, so vsi slovenski listi dnevniki, kakor tudi tedniki že tolikrat povdarjali in dokazali, da pač ni treba več s tem se pečati. Stvar je doguana in dokazana, prenapredil jo boče pa še le drug rod, ki bo namesto sedanjega stopil. Sedaj pa nelojalnost magistratova tudi že Nemcem preseda in mu včeranj *Tr. Tagbl.* oistre levite bere, kakoršnih ni še kmalo slišal in kateri so tembolj pomenljivi, ker prej ko ne pridejo „od zgoraj“. Vladni stranki v Trstu se je silno za malo zdelo, da Tržaški župan Bazzoni k vstajenji na veliko soboto zvečer ni prišel s komturskim križem Frane Jožefovega reda, katerega mu je presvitli cesar v znamenje svoje naklonjenosti in milosti podelil. Župan te odlike ni iz pohlevnosti doma pustil, temveč iz — demonstracije in iz prevroče ljubezni do Italije irredente. Trpke besede so to, ali kdor bi jih ravno ne verjel, naj le bere v navedenem listu članek: „Comthur Bazzoni.“ On je zastopnik Tržaškega mesta in kot tak se mora pri vseh javnih nastopih pokazati, kakoršnega si cesar želi, kajti le kot župana Tržaškega odlikoval ga je z velikim tem redom, osoba Bazzonijeva ni bila prav nič merodajna. Odlika, tukaj velja dostojanstvu in ne osobi, mora se toraj dotična osoba pri slovesnih nastopih tudi vedno v nji pokazati, ne da bi se na to ozirala, ali bode to političnim prijateljem všeč ali ne. Tržaški magistrat je poleg mestne tudi politična, toraj državna oblast in župan njegov načelnik. Ali bi se zamogel magistrat zmiti, ako bi se mu očitalo, da on svoj vpliv in svojo oblast obrača na korist stranke, ki ni na glasu, da bi bila Avstriji prijazna? Ali zamore Tržaški magistrat raz sebe odvaliti sumnjo, da on svoje moči porablja za podporo državi sovražnih nakanov? In

da z vplivom, ki mu ga je določila vlada, on podpira napore sovražnikov Avstrije? Vse te vprašanja, pravi *„Tagblatt“*, se ne dajo s tem zanikati, ako Tržaški župan Bazzoni k vstajenji sam pride in demonstrativno komturja Bazzonija doma pusti! Hvala Bogu, v Trstu vel je drug veter pihati. Vlada je magistratovo delovanje spoznala in njegove nakane. Morda bo ta prevrat na korist Slovanom ondi.

Kakor se sploh čuje, bode *letošnjim volitvam v državni zbor* jako kratka dōba določena in to za to, da se ne bodo narodnosti v volilni dōbi preveč razburjevale. Saj se še spominjamo, kako so palice pele, kako je kamenje letelo in kako je celó kri tekla pri volitvah lansko leto na Ogerskem, na Hrvaškem in celó na izobraženem Dunaji so se pretepali jeli pri dopolnilnih volitvah v mestni zbor. Kaj takega se je poprej le iz Ogerskega slišalo. Ondi so se ob volitvah običajno pretepali, drugod tega ni bilo. Strast razširila se je pa tudi že po Avstriji in da se ji ne bo preveč podlaga dajala, skrajšal se bode čas volitev. Tudi za izid volitev, oziroma za volitev poslancev nam vgodnih, se nam letos ni bati, kajti vlada je sama konservativnega značaja, in kakor je ta, tako večinoma rađe volitve izpadejo. Bivši minister Lasser je rekel, da za pametne državnike ni, da bi se pri činih, ki se ne vršé po določenih postavah, temveč po prosti volitvi, ne vtikali vmes s svojo oblastjo in on sam je zahteval od političnega deželnega načelnika, da je ob času volitve ravno pokazal, kaj da je, ali riba ali meso, in Lasser pravi, da mu ni bilo nikdar žal, da je tako delal. To smo mi v tistem času po Slovenskem posebno britko občutili. Kakošna je bila borba pri volitvah v mestni, v deželni in državni zbor, in še smo pri najboljši volji in največjem trudu navadno in v obče propadli. Država, oziroma vlada, je volitve komandirala, in čudež je bil, ter izborna narodna disciplina, ako so se tu pa tam nam povoljno obnesle. Sedaj se nam tega sicer ni bati, kljub temu pa vendar ne smemo rok križem držati, da nas našprotniki ne prehité, kar bi se le pri popolni malomarnosti od slovenske strani zgoditi moglo. A pri nepozornih je lahko vse mogoče.

Na *Dolenjeavstrijskem* imajo poljedelci društvo, ki se imenuje „Mittelstrasse“. To društvo imelo je na velikonočni ponedeljek svoj veliki zbor, kjer se je resolucija sprejela, ki se nam gledé šole posebne važnosti zdí in hočemo iz tega vzroka njen začetek priobčiti. Resolucija zahteva: I. 1. Vsakdanja šola naj se skrajša do 12. leta in vpelje naj se strokovna šola. 2. Krajni šolski svet naj se v vseh merodajnih zadevah posvetuje s stariši, kateri imajo otroke v šoli. 3. Ogromno število šolskih kazni naj se odpravi, ali pa vsaj zdatno zniža. 4. Po ljudskih šolah po kmetih naj se podučujejo le najpotrebniše reči. II. 1. Tisti učenci, ki so že po šest let v šolo hodili, naj se podvržejo preskušnji o potrebnih znanostih za javno življenje. Kdor bi tisto preskušnjo dobro prestal, naj se odpusti iz šole, ako njegovi stariši ali vzgojitelji to zahtevajo. 2. Tistim učiteljem, ki bodo izgojili veliko odstotkov učencev za praktično življenje, naj se pripozná primerna podpora. 3. Učenci iz šole odpuščeni, naj se k učenju domá s tem spodbadajo, da naj se po dovršenem 13. letu zopet na preskušnjo pokličejo. Kdor bi te preskušnje ne naredil, naj se uvrsti zopet v šolo, kdor bi jo pa dobro napravil, naj se mu pripozná pravica, da bode samo dve leti pri vojaki aktivno služil.

Minulo jesen se je mnogo pisalo o preosnovi službenega razmerja pri *vojaških kapelnikih*, ki niso ne vojaki in ne civilisti, ne častniki in ne podčastniki. Prosili so namreč, da naj se jim pripozná značaj vojaških uradnikov z odliko stotnika druge vrste, da naj se jim dovoli uradniška oprava in primerna vpokojnina. Govorilo se je tudi tedaj, da se bodo vse te težnje ob novem letu 1885 odpravile. Novo leto je prišlo, preosnova je pa izostala; namesto tiste izdal je pa vojni minister odlok, da se prošnja vojaških kapelnikov za sedaj iz „službenih in budgetnih“ ozirov ne more vslišati. Vojaški kapelniki bodo toraj i z naprej še ostali, kar so bili, pol tič, pol miš, brez kakega določenega vojaškega značaja, brez upanja na preskrbljeno starost. Sicer pa gmotno stanje kapelnikov nikakor ni tako slabo, da bi morali lačni hoditi. V najslabšem mestu imajo dohodek, kakor stotnik drugega razreda; po večih mestih, kjer po vojaško godbo bolj segajo, pa kapelnik tudi s polkovnikom ne menja.

Vnanje države.

Cesarjevič Rudolf in Štefanija sta zopet na potovanji. Peljala sta se namreč v Bruselj na petdesetletnico *kralja Leopolda Belgiškega*, očeta princesinje Štefanije. Na kolodvoru sprejela ju je cela kraljeva družina, silno veliko dostojanstvenikov množica ljudstva, katero je visoka potnika navdušeno sprejelo. Dunajski mestni odbor pooblastil je župana, da pošlje očetu nadvojvodinje Štefanije v imenu Dunajskega mesta brzojavno častitko na 50. rojstni dan.

Sedaj-le se bode pokazalo, kaj da bo, ali *vojska ali mir* med Rusi in Angleži v Aziji; Angleži so obetali Rusom gorjé, ako bi se le-ti drznili v Afganistan puško sprožiti. To se je sedaj zgodilo. Kakor včerajšnji telegram poroča, so bile afganske sprednje čete ob reki Kušk 18. marca po starem

Uršule žegnanje (bob) na Goričanah pri škofu, kjer je govorjenje o novi cerkvi sv. Martina, katere patron so škof sami.

Ali zopet se bliža težava za Fausta: 30. oktobra napáde omotica domačega g. župnika. Faustus pridigova na 1. novembra popoldan o vernih dušah v vicah in priporoča v molitev tudi bolnega gosp. župnika, kateri tudi opeša in 7. decembra je v Šmartnem posvetovanje o bolezni čast. g. župnika.

Pride l. 1836. Faustus je 60 let star, domači čast. gosp. župnik opešan na trupu in duši; Faustus po svoji moči pomaga, da zdravi in streže čast. bolniku na domu, v cerkvi pridigova, in tako ima nagovore od 21. februvarja dalje skoz ves postni čas 6 pridig o trpljenji Kristusovem.

29. aprila t. l. je za Fausta dan, da ima celi dan opraviti s sitnimi bolniki, in 30. aprila postavi še znamenje Križanega na doljni stezi — in s tem je končan dnevnik.

O njegovi smrti se bere v mrtvaških knjigah Šmartniške fare sledeče: 11. novembra 1837 je umrl v Šmartnem pod Šmarno goro h. št. 42 čast. gosp. Faustus Gradišek, vpokojeni prior zatrtega klostra vsmiljenihbratov v Ljubljani, doktor zdra-

vilstva, star 61 let, previden s svetimi zakramenti za umirajoče. Pokopal ga je prečast. gosp. Karol Zorn, mestni župnik in stolni kanonik.

Razun dnevnika najde se tudi po njem zapisano, da izmed 220 na koleri bolnih, ki jih je zdravil, ni več kakor le pet jih umrlo. Zato je napravil neki zavod za zvonjenje po mrtvih iz obljube.

Kakor smo čuli, se še dandanes znajde njegova podoba v Zwayerjevi hiši v Gradišči. Gotovo je, da dr. Faust 'je bil prijatelj dr. Zwayerjeve rodovine in je večkrat tje prišel. Iz hvaležnosti za neko ozdravljenje so dali njegovo podobo slikati umetniku z oljnatimi barvami. Prav bi bilo, ko bi si vodstvo muzeja prizadejalo podobo za muzej pridobiti; ker prior Faust je bil vreden, da se njegovo ime v spominu ohrani.

Dobro bi bilo, da bi kako spretnije pero Faustovo življenje in delovanje boljše popisalo. To, kar se sedaj priobčilo je vzeto le iz njegovega dnevnika, toraj je vse tudi bolj kratko, nevezano in suho; pa škoda se mi je zdelo, da bi res za vselej v kaki temnici zaspalo.

J. Žan.

računu (30. marca po novem) Rusom nasproti silno predrzne postale, s čemur so ruskega generala Komarovega, ki je bil ondi v obližju vtaborjen, prisilile, da jim je nekoliko kože pretepel. Niso se ravno dolgo borili, ko so jih Rusi prisilili, da so morali svoje vtrjene stališča po obeh straneh reke popustiti in bežati, kakor bi bil smodil za njimi. 500 mrtvih, pravi telegram, 8 topov in 2 zastavi popustili so na bojišči, katerih so se takoj Rusi polastili. Začetek je toraj storjen: Rusi so dali povod, da Angleži rešijo častno besedo, ki jo je pred nekaj dnevi namestni kralj indijski lord Dufferin zastavil afganskemu emirju, da bodo namreč Rusi z Angleži opravili imeli, ako bi se drznili Afgance napasti. Vojska kedar se napravi, bode silna, in velikanska, kajti vdarili se bodo po suhem in na vodi. Znano je že, da je Angleška svoje parnike opozorila, da naj bodo pripravljeni na izlet; znano je tudi da je Rus svojemu vojnemu brodomu v iztočnem morju določil posamične zapovednike, da se po vseh orožnicah na sto in sto rok giblje, da smodnišnice noč in dan delajo in da se od Orenburga proti Turkestanu armada za armado pomika in vse to, da se mir ohrani. Angleži pa tudi groze, da če bi se Rusi drznili po Afganistanu svoj šotor postaviti, bodo h krati ruski trgovini sapo zaprli. Bo pač težko šlo, kajti ruska prekmorska trgovina ni bila še nikdar bolj pritična in bolj jalova, kakor je ravno sedaj. Pač pa se zná zgoditi, da se bode ravno vsled tega ruska trgovina iz novega poživila in pokrepčala.

Nezadovoljnost med ruskimi častniki je od dne do dne večja in nikakor ne bode brez vpliva na notranjo preosnovo *ruske države*, ako bi se vojna sreča med Angleži in Rusi, kedar se bodo le-ti zgrabili, tako zasukala, da bi Rusi — tepeni bili. Tedaj bode tisti trenutek za nezadovoljneže v ruski armadi, in teh ravno ni malo, da bodo meč proti sedanjemu despotizmu obrnili in bodo z nihilisti vred svoje življenje zastavili za preosnovo velikana — ruske države. Več nego 500 častnikov zvezanih je že sedaj med seboj na smrt in življenje s prisego, katero vsak nezadovoljnež napravi, rekoč: „Ker sem prepričan, da se napredek in zadovoljnost ruskega naroda brez državnega prevrata v družbinskem in političnem življenju ne dá vtrditi; ker sprevidim, da bode spored stranke „Narodna volja“ to prekucijo prav kmalo napravil, se omenjeni stranki pridružim, ter se izjavim, da se hočem odslej nadalje ves čas svojega življenja le s tem pečati, kako bi se sedaj obstoječe razmere prekucniti dale.“ Da so častniki res pri tej zvezi, dokazujejo nam ravno oni, ki so jih konec lanskega leta v Petrogradu polovili in zaprli. Nekaj izmed tistih je tudi že odšlo na oni svet; da so pa tako nezadovoljni, je vzrok mala plača in pa silno počasno poviševanje, kteremu je navaden častnik prisojen, ako ni dobrih starišev sin. Toraj bode bodoča angleško-ruska vojska, ako sploh nastane in ako bi se potem za Ruse z zgubo končala, za rusko državo posebno znamenita, za celo Evropo pa — zanimiva.

Fenirji so bili v Ameriki letošnjo spomlad na glavo *angleškega prestolonaslednika* razpisali v O'Donovanovem listu darilo 10.000 funtov šter., kdor bi jim živega ali mrtvega izročil; ob enem je pa ravno ob tistem času telegraf razglašal novico, da misli angleški princ po Irski popotovati. Čudili smo se tedaj toliki drznosti, da princ nevarnost preteče mu, tolikanj prezira in leva v njegovem brlogu išče. Kar se je tedaj nameravalo v Londonu, se je sedaj izvršilo. Angleška prestolonaslednikova družina potuje po Irskem in je na 7. t. m., t. j., na velikonočni torek v Dublin dospela. Deputacija meščanske straže izročila je prestolonasledniku addresso vdanosti in mnogoštevilna množica jih je navdušeno pozdravljala. Da prestolonaslednikova družina ne hodi brez potrebnega varstva, se tako umé, da je pa ravno na Irskem gnezdo fenijcev, od koder so nekteri v Ameriko zleteli, mnogo jih je pa še doma, je tudi znano. Le-ti pa ničesar pod soncem bolje ne sovražijo, kakor ravno Angleže in angleško kraljevo rodovino. Ali bode straža zadosti zdatna in krepka, da bode vničila bombe, ki so morda za prince že pripravljene v fenirskih rokah? Že samo sovrašтво je zadosti veliko, da bi jih lahko k brezbožnemu koraku napotilo, kaj pa še le obljubljeno plačilo! Na vsak način je bilo jako neprevidno, da se je princ sam tje kaj podal, kjer ga s smrtnim orožjem v roki čakajo. Sicer je pač res, da je žuganje ložje, kakor izpeljava, vendar — reč je pomisleka vredna. Srečen bo, če se zdrav povrne, kar mu gotovo vsak iz srca želi.

Izvirni dopisi.

Iz Vižmarjev pri Šentvidu, 8. aprila. V noči od velikonočnega ponedeljka na torek nastal je tukaj ogenj, in sicer ob 1/2 12. uri, ko je bilo že vse v trdnem spanju, ter je vpelil nekemu gospodarju njegova gospodarska poslopja: hlev in skedenj. Pravijo, da so ves popoldan do trde noči fantalini pred skedenjem igrali ter smodke kadili; in brž ko ne je eden vrgel konec smodke v slamo, ktera je začela tleti in slednjič je vihar vpihal iskro v grozni požar.

Nesrečni tobak! koliko žalosti in joka si že povzročil in kaj še bo, ako ne bodo stariši branili tobaka svojim negodnim otrokom ter bolj strogo na nje pazili. — Nekdaj je vsaj žandarmerija zasledovala take igralce, ki so Gospodovim dnevom z igranjem in vmesnim preklinjevanjem nečast delali, ali danes se menda to ne godi?

Pa dasiravno se je po požaru omenjenemu gospodarju zgodila velika škoda, vendar to ni še največa nesreča. Pripetila se je še druga; pogreša se namreč človeško življenje. Hlapec in pastir spala sta skupaj v senu nad hlevom; kar zasliši pastir, na pol spijoč, neko pokanje in to ga zdrami. Ko pogleda vidi se popolnoma v dimu; hitro plane kvišku, ter hiti k stopnicam, pa komaj stopivši na prvo, ga puh podere na tla. Vendar pa sreča njegova; bil je na prostem in rešen grozovite smrti v ognji. Ni pa bil tako srečen tovariš njegov, hlapec. Fanté, zapazivši nevarnost ga pokliče: „vstani!“ in slišal ga je še odgovoriti: „vsaj bom“, potem pa je zopet vse tiho. Bilo je prepozno; rešiti se mu več ni bilo mogoče. Ostal je v ognji ter zgorel. Videti pa je bilo, da si je še pomagal, a omamljen ni mogel najti izhoda; kajti zjutraj so ga našli na drugem mestu, kakor se je zvečer vlegel k počitku. Prišel je ponesrečeni še le velikonočni ponedeljek in bolnišnice domu; tedaj prav po svojo smrt. Bog bodi milostljiv duši njegovi! Zopet tu pa velja: „Čujte, ker ne veste, kdaj vas pokliče Gospod!“

Iz Vojnika, 8. aprila. (*Skrbi za volitve*) v trgu še gotovo nikdar ni bilo v toliki meri, kakor se to godi v najnovejšem času. Temu pa je iskati vzroka pri lanski volitvi poslanca za deželni zbor. Takrat so namreč ti „Nemci“ ostali v manjšini, vrh tega še se ni pretrgala neka nit, ki se je bila takrat z klopke odmotala, dolga je pa tako, da so ž njo že merili sodnijsko oddaljenost med po-sili-nemškim Celjem in še bolj nemškim Gradcem.

Letos so pred durmi nove volitve, in sicer za državni zbor. Dunaj je dalje, nego deželna zbornica v Gradcu. Zato je treba večje skrbi za daljše potovanje. Ta pot se mora, tako sodijo skrbni sosedi Celjani, še o pravem času poravnati, ogladiti. V to svrhu pa naj bi služile občinske volitve, in so bile razpisane za danes.

Ali da bi se volilci znali „nemški“ obnašati, kakor se to za tržane „spodobí“, ne pa tako možki, kakor so se po slovensko „zmotili“ lani, v ta namen so jim „dotičniki“ že sami šli na roko s tem, da so volilcem doposlali še pred dnevom občinskih volitev nekakošna vabila za vdeleževanje pri skupščini, ki se bode vršila sledečo nedeljo. Kaj li bode?

Dosedanji občinski odbor je pred svojo „smrtjo“ imenoval za „častnega tržana“ tistega poslanca, ki ga je lani večina tržanov pustila „na cedilu“. Ta hoče „živo“ dokazati, da mu „propad“ nič ni škodoval, ker je vkljub temu po milosti svojih sosednjih „Nemcev“ v Celji zopet splezal na poslaniško stolico. Pohvalil bode volilce, da so že svojo „zmoto“ spoznali, o čemur spričuje to, da so ga po svojih „zastopnikih“ odlikovali, podelivši mu čast, kakoršne v resnici ni zaslužil.

Ni treba dostavljati, da bode (neizvoljeni) izvoljenec dajal tudi račun o svojem delovanju v deželni zbornici. Novega župana še Vojnik sicer do bele nedelje ne bode imel, vendar vzlic temu nikdo „ne sme“ misliti, da bi častni tržan prišel agitovat za volitev kakega „nemškega“ predstojnika občinskega, oziroma menda celo za zopetno izvolitev dosedanjega poslanca v državni zbor.

Domače novice.

(*Seja mestnega odbora.*) (Konec.) Poročevalec g. Hribar zaradi tega misli, da bi bilo v oči-gled tega bolje, ko bi se nova ledenica nič več z ledom ne napolnjevala, ako ni za rabo. Župan g. Grasselli pa ledenico zagovarja. Konečno so se vsi predlogi odsekov sprejeli.

Odbornik g. dr. Mosché stavi predlog, da naj se Tivolski grad s svetom vred vtelesi Ljubljanski mestni občini in svoj predlog podpré s primerno vtemeljivijo, ter konečno razglasi stavljen predloge:

- Mestni magistrat naj takoj potrebno vkrene, da se grad Tivoli z vsemi parcelami vred iz občine Spodnja Šiška odloči in Ljubljanski občini vtelesi;
- ako bi se Šišenska občina obotavljala imenovane parcele odstopiti, naj se vloži dotična

prošnja na deželni odbor za pridobitev Tivolskega posestva v katastralno občino Ljubljana.

Dalje dr. Mosché predlaga na ponudbo kranjske stavbene družbe gledé odstopa sveta mestni občini ležečega med Rudolfinišcem in novimi vilami do drevoreda, da se taista drage volje sprejme in naj se skrbi za to, da se tudi za mestno lastnino vknjiži.

Dr. Bleiweis je za to, da se ta ponudba še le tedaj sprejme, kedar bode Rudolfinišče že dodelano in se bode vprašanje o vtelesenji posestva Tivoli že določilo.

Odbornik Gogala povdarja potrebo odškodnine Šišenske občine za odstop Tivolskega posestva. Dr. Tavčar ga podpira.

Poročevalec Mosché pravi, da je to vse že v predlogu samem določeno. Konečno se vsi predlogi sprejmó.

Odbornik g. Kušar poroča o prodaji nekterih mestnih parcel v Lattermanovem drevoredu na korist olepšave mesta, ter povdarja, da naj se kupilna ponudba kranjske stavbine družbe za sedaj ne sprejme in parcele ne prodajo. Dr. Mosché predlaga v imenu manjšine dotičnega odseka, da naj se kupilna ponudba kranjske stavbine družbe sprejme ter naj se ji omenjene parcele za 6940 goldinarjev prodajo. Družba stavila bi na tem mestu tri jako krasne vile, ktere bi obdala z lepim parkom, kar bi bilo izvestno Rudolfinišči na hvalo.

O tem se je pričela daljša debata, ktere konec je bil ta, da se parcele za sedaj še ne bodo prodale oziroma da se kupilna ponudba kranjske stavbine družbe za sedaj še ne sprejme.

Odbornik g. Kollmann predlagal je nabitev oznaničnih desk po mestu, ktere naj se napravijo: na hiši g. A. Krisperja, na meščanski bolnišnici, na hiši g. Iv. Vilharja na sv. Petra cesti, na Bernardovi hiši in v slonovih ulicah, pri „Slonu“, na cerkvi deželne bolnišnice, na hiši dr. Pongratza na Turjaškem trgu, na Maurerjevi hiši, Preširnov trg in na hiši gg. Krisper & Urbanc pod Trančo. Vrh tega pa še na gledišči in na kazini. Predlog se kljub ugovora dr. Dolence sprejme in bodo te deske veljale 200 glđ.

Konečno se sprejme še predlog g. Hribarja, da se najemniku švicarije, g. Ederju, dovoli ondašnji salon predelati in kuhinjo prizidati, proti temu, da je prizidano poslopje takoj lastnina mestne občine, za njeno ohranitev pa mora gosp. Eder 12 let sam skrbeti; v oči-gled tega se mu tudi podaljša zakupna pogodba do 30. junija 1897. Bodoča seja danes zvečer.

(*Velik požar*) imeli so v Soteski na Auerspergovih žagi, v političnem okraji Rudolfvem. Škode je 24 do 25.000 goldinarjev. Tovarna je bila zavarovana.

(*Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.*) O. g. kaplan Jožef Kostanjevec je premeščen od Kapele pri Radgoni k sv. Mariji na Velki in č. g. Janez Tomanič iz Velke k sv. Martinu na Paki.

(*Za cerkev v čast ss. Cirila in Metoda*), ki se bode še letos začela zidati v Solunu, pobirajo na Štajarskem po cerkvah milodare vsled naročila prevzvišenega gosp. knezoškofa Mariborskega.

(*Na belo nedeljo*) ob 11. uri služila se bode v slovenski cerkvi v Ptuiju na čast ss. Cirila in Metoda slovesna maša, pri kateri bodo čitalnični pevci peli Foersterjevo mašo za mešani zbor op. 15 in kot vloga dr. Fr. Lisztovo himno v čast ss. Cirila in Metoda.

(*Ptujska narodna čitalnica*) priredi na belo nedeljo v svojih prostorih v „Narodnem domu“ Gledališčno predstavo: „Tičnik.“ Spevoigra v enem dejanji. Prosto poslovenil B. Rogački. Glasbo zložil Dr. B. Ipavec. Pred tem se igra: „Kje je meja?“ Izvirna gluma v enem dejanji. Spisal: Josip Ogrinec. Med obema igrama poje se: Bazzin-Bendl: „Križari na mori.“ Veliki koralni spev za mešani zbor. Vstopnina 30 kr. za osebo. Začetek točno ob 8. uri zvečer. K tej gledališni predstavi vljudno vabi odbor.

(*„Das interessante Blatt“*) se priporoča celó po nekterih „konservativnih“ časnikih. Kdor je videl samo podobo, kako misijonarji „spovedujejo“ mormonska dekleta, moral se je na prvi pogled prepričati, da ima „frajmavrarski“ list pred seboj. Če že kdo hoče nemške leposlovne liste brati, naj si naroči vsega priporočila vredni „Deutscher Hausschatz“.

(*Med razbojnik je padel*) najstarejši sin Vargasonove hiše v Pristavi poleg Ljutomera veliki teden, ko se je na Madjarsko po vino peljal. Na potu domu ga sreča voz poln kopačev, ki so se peljali v kop. Kopači napadejo fanta in ga tolčejo

tako dolgo po glavi, dokler zavesti ne zgubi. Slednjič še najhujši razbojnik med njimi pohodi po njem. K sreči je pripeljal za njim vino neki znanec, ki je ranjenega naložil na svoj voz, a razbojnika je ovadil sodnji, ki ima zdaj že pet tičev pod ključem. Dva dni je še revež živel, a že na veliki petek so mu zvonili — a prav za prav mu niso zvonili. Pogreb na velikonočno nedeljo dopoludne je bil res velikansk; cela okolica in vsi stanovni so se ga vdeležili. S tem so res najbolj pokazali svoj gnjus nad tolikim hudodelstvom. Rajniki še le 25 let star, bil je ponos Ljutomerskega okraja, je bil lepega krščanskega obnašanja, olikan in učen kmetovalec in zvest sin slovenskega naroda.

Razne reči.

— Slavnosten odsek za tisočletnico Metodovo v Velehradu na Moravskem vabi katolike vseh dežel sveta, pred vsem, se vé da, prebivalce Moravske dežele, Slovane in poslednjič katolike brez razločka jezika in dežele k vdeleževanju z ozirom na to, da so sv. Oče Leon XIII. v okrožnici dne 30. septembra 1881 opozorili ves katoliški svet na veliki pomen slovanskih apostolov za razširjenje svete vere. Vsak katolik naj ljubezen do matere katoliške cerkve v dejanji s tem kaže, da se vsaj v duhu združi s katoliškimi sobraty pri svečanosti v Velehradu. V tem vabilu med drugim pišejo: „Katoliške brate vseh dežel prosimo, naj se vsaj v duhu, in ako jim je mogoče, na naše še večje veselje osebno vdeležé slavnosti, da bodo izvršili vzvišen namen in vroče želje našega skupnega Očeta Leona XIII., združeno videti vse svoje otroke v izkazovanji jedne in prave vere in resnične ljubezni. Vzdigni se in razsvitluj ti presrečna dežela Moravska, kajti prihaja tvoja luč in veličastvo Gospodovo vzhaja nad tabo. Opravi in okinčaj se Velehrad, ti najdražji spomin na milosti poln čas v Metodovih letih, ker žvišava slavo in srečo, da hraniš ostanke svetega Metoda; 1. 1863 obhajal si v domačem krogu slavnost prihoda, a pod božjim varstvom in blagoslovom hočeš 1. 1885 sijajno praznovati k večji časti Božji in na slavo slovanskih apostolov Cirila in Metoda slavnost, ki obsega ves katoliški svet, da se razširja in poveličuje sveta cerkev in neumrjoče duše pridobi za večno zveličanje.“ Svečanosti v Velehradu so bile otvorjene s predpraznikom med osmino zveličanske smrti sv. Cirila od 14. do 22. februarja. Prava svečanost se je začela 6. aprila in traja do rožnovenske nedelje, t. j. 4. oktobra. Vслед apostolskega pisma dne 15. julija 1884 zadobe pod navadnimi pogoji popolnoma odpustke vsak dan tisti, ki obiščejo cerkev v Velehradu. Osmine, ki se med tem časom posebno odlikujejo in se imajo slovesno praznovati so: 1. Osmina smrtnega dneva sv. Metoda od 6. do 13. aprila. 2. Osmina v god sv. Cirila in Metoda od 5. do 12. julija, in 3. osmina od 15. do 22. avgusta, ko obhaja Velehradska cerkev svoj cerkveni god. Na rožnovensko nedeljo se imajo splošne svečanosti slovesno skleniti. Kdor hoče kaj več natančnega zvedeti, naj se obrne na častiti župni urad v Velehradu, post loco, bližnja postaja na železnici Oggersko Hradišče (Ungarisch Hradisch) na Moravskem.

Telegrami.

Bruselj, 9. aprila. Cesarjevič Rudolf, grof Flandern in grofica Flandern peljali so se k službi božji v zaprti kočiji, kar jih napade blazen človek, ter jim pri kočiji okna pobije. Zaprti so ga. Po službi božji vrnila se je kraljeva družina v grad, neštevilna množica zbranega naroda jo je pa navdušeno spremljevala.

Pariz, 9. aprila. Vladi došel je popoldne telegram iz Pekinga, ki pravi, da se Kitaj zлага z mirovnimi pogodbami od 4. aprila, kakor so jih bili državniki v Parizu podpisali.

London, 10. aprila. „Standard“ piše: Angleška je Rusijo opozorila na to, da je napad v Pendjehu javno žaljenje najnovejših dogovorov, ki se nikakor ne dá opravičiti z napadom Afgancev. Rusija naj Komarov čin popravi, ter naj ruskim četam povrne v prejšnje pokrajine zaukaže. To je negotibno potrebno, preden se dá kaj dalje govoriti o mejnih razpravah.

London, 9. aprila. Gladstone je poročal v dolnji zbornici o afganski praski ter je rekel, da so Rusi Afgance nalašč in brez povoda napadli. Zarad tega je Angleška od Rusije opravičenje zahtevala, kajti le nekoliko

poprej zagotavljal je Giers Thorntonu, da nesrečni napad ne bode motil dobrega sporazuma gledé dogovorov ter je zagotovil, da Rusi Pendjeha ne bodo posedli.

Umrlí so:

8. aprila. Franca Slabina, delavčeva hči, 7 let, Hradeckijeva vas št. 19, vsled spridenja krvi. — Urša Keber, mojškra, 73 let, Dunajsko cesta št. 6, prsna vodenica.

9. aprila. Karolina Valenta, cestnega komisarja sirota, 60 let, Francovo nabrežje št. 11, sušica.

V bolnišnici:

8. aprila. Tomaž Fležar, pek, 53 let, jetika. — Marijana Mišić, gostija, 62 let, Pneumonia sin.

Tujci.

8. aprila.

Pri Matiči: Grof Karl Aichtenberg, grajščak, s soprogo; Königsberg, Spitz, trgovca, z Dunaja. — J. Berger, zasebnik, s soprogo, iz Beljaka. — Marija Pertz, zasebnica, iz Kočevja. — Analijsa Saitto, zasebnica, iz Pariza. — Dr. Jul. Kotzmuth, e. k. sanitetni asistent, iz Črnomlja. — Dr. Pfeiffer, posestnik; J. Lapajne, šolski vodja, iz Krškega. — Vitez Fichtenau, posestnik, iz Bleda.

Pri Slonu: Dr. Lorenc Matič, predsednik okrožne sodnije, z družino, iz Bosne. — Pavla Anatour, gled. igralka; J. C. Rinnbock, zasebnik, s soprogo; Viljem Ferencich, uradnik, s sinom, z Dunaja. — Bernard Finster, trgovec, iz Gortitza. — Leop. Dinghofer, grajščak, s soprogo, iz Osredka. — P. Srb, zasebnik, iz Velikovec.

Pri Bavarskem dvoru: Josip Verbič, trgovec, s soprogo, iz Tirolov.

Pri Južnem kolodvoru: Avgust Harder, fabrikant, z Dunaja. — Josip Stöckler, markir, iz Gradea. — Vincencija Poglič, učiteljica, iz Ziljske doline. — Josip Digaspero, s soprogo, iz Pulja. — Vinc. Preširn, e. k. nadporočnik, iz Trsta. — Mat. Luzar, zasebnik, iz Trliča. — Gustav Müller, zasebnik, iz Celja. — Karl Spindler, natakari, iz Ljubljane.

Pri Virantu: Kamilo Murgel, e. k. uradnik, iz Idrije. — Fr. Borborič, župnik, iz Št. Jakoba. — Ant. Levstik, učitelj, iz Dol. — J. Janežič, učitelj, iz Brda. — Jul. Schmutz, posestnik, iz Sevnice. — Josip Klun, posestnik, iz Ribnice.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

10. aprila

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 40 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81 „ 60 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105 „ 85 „
Papirna renta, davka prosta	97 „ 25 „
Akcije avstr.-ogerske banke	856 „ — „
Kreditne akcije	283 „ 30 „
London	125 „ 45 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 89 „
Ces. cekini	5 „ 84 „
Nemške marke	61 „ 25 „

Od 9. aprila.

Ogerska zlata renta 6%	— gl. — kr.
„ „ 4%	95 „ 85 „
„ „ papirna renta 5%	90 „ 55 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 100 „ — „
„ „ Landerbanke	101 „ 50 „
„ „ avst.-ogerske Lloyd v Trstu	569 „ — „
„ „ državne železnice	301 „ 25 „
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	214 „ 25 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 128 „ — „
4% „ „ 1860	500 „ 138 „ 80 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 171 „ 75 „
„ „ 1864	50 „ 171 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 177 „ 50 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ 50 „
Rudolfove srečke	10 „ 19 „ — „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	113 „ 90 „
„ „ Ferdinandove sev.	106 „ — „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

Učenec,

star 13—16 let, zmožen slovenskega in nemškega jezika sprejme se takoj v prodajalnici
J. & G. Jelovšek-a na Vrhniki.

Kava

od (9)

Lübbes & Wallisa v Hamburgu.

Kot posebno ponudimo sedaj po jako znižani ceni v poštnih zavitkih po 4¹/₂ kilo proti povzetju (franko) sledeče vrste kave:

Pravi arabski Mokka, močan	gl. 4.75
Java Menado, rujav, jako fin	4.70
Java Preeinger, rujav, močan	4.65
GoldJava, ff., po gl. 4.50 in	3.90
Plantagen Ceylon, višnjevkast, jako močan	4.50
Ceylon Perl, izdaten	4.60
Portorico, temno-višnjevkast, močan	4.50
Costarico, modro-zelenkast, prelep	4.05
Laguayra, višnjevkast, prav lep	3.95
Guatemala, zelenkast	3.75
Guatemala Perl, zelenkast, močan	4. —
Cuba, priljubljen, močan, lep	4. —
Perimocca, polnodišeč	3.75
Zelen Java, jednat	3.75
Campinas, prav močan, po gl. 3.80 in	3.40
Santos	3.30
Rio, čist, okusen	3.10
Africanski Mokka, polno-jednat	2.80

(5) Naznanilo.

V zalogi podpisane bukvarne so izšle nove „Šmarnice“ za leto 1885 z naslovom:

AVE MARIJA!

Podučljivo razlaganje molitve „Češćena si Marija!“

Za Šmarnično opravilo episala

JOŽEF KERČON,

duhoven ljubljanske škofije.

Z dovoljenjem visokočastitega kapitelvikarstva ljubljanske škofije.

XII, 338 str.

Te „Šmarnice“ se odlikujejo po posebno dobro odbrani tvarini in praktični izdeljavi. Že ime preč. gosp. pisatelja, vnetega pospeševalca Marijine slave, je porok, da bo ta prelepa Marijina knjiga v srehi vernih Slovencev na novo poživila ljubezen in vdanost do prečiste Device in Matere Marije ter posebno dobro služila prelepi majnikovi pobožnosti.

Tvarina je tako-le razvrstena:

Materni dom — Marijina prva daritev — Mati, pozdravljena od Boga — Mati, pozdravljena od ljudi — Materno ime (2) — Materno srce (2) — Materna čast — Materna slava (2) — Materni dar (4) — Materna sreča (3) — Materna moč (3) — Materna bolečina (3) — Materni blagoslov (4) — Materna zvestoba (2) — Materna beseda za slovo — Pridejana je sv. maša, molitve po vsaki tili maši, lavretanske litanije in sv. križev pot itd.

Cena letošnjim „Šmarnicam“ je taka-le:

Vezane v pol usnji — gl. 90 kr.
„ vse v usnji 1 „ — „
„ „ „ „ z zlato obrezo 1 „ 20 „

Po pošti 10 kr. več. Kdor jih 12 skupno naroči, dobi ene za nameček.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

V nobeni hiši naj ne primanjkujejo sledeča

poskušena zdravila.

Antirrheumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenji, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Piccolijeva esenca za želodec.

Ta esenca je narejena iz rož, in je zato tako priljubljena, ker je ozdravila že mnogo tisoč ljudi, kar se vidi iz pohvalnih pisem in zdravniških spričal, ki jih izdelovatelj dobiva.

To zdravilo pomaga pri boleznih v želodeci in v trebuhu, ozdravi krč in ščipanje v črevesu, prehodno in trebušno mrzlico, zaprtje, hemorojide, zlatenico, glavobol itd., ter je najbolje zdravilo za otroke zoper gliste. Steklenica 10 kr., kdor jih več vzame dobi ceneje.

Najboljše in najplivnejše pravo norveško pomuhljevo jetrno olje proti mramorici, rahitisi, pljučenici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica po 10 kr., 100 koščkov 60 kr. 1000 koščkov 5 gl.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučenim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Prave od Nj. e. kr. Veličanstva cesarja Jožefa II. privilegirane kričistilne kroglice od lekarne **Pserhofer na Dunaji.** Škatljica 21 kr., jeden zavoj s 5 škatljicami 1 gl. 50 kr.

P. n. občinstvo se svari proti ponarejanju teh kroglic.

Zeliščni prsni sirop,

pripravljen od G. Piccoli-ja, lekarja pri Angelju v Ljubljani, na Dunajski cesti. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlic.

Ne zamenjati z rdečim sokom, kterega pod tem imenom prodajajo. **Pravi sok mora temno rudeč biti.** Steklenica 36 kr.

Salicilna ustna voda,

in salicilni zobni prah lekarja G. Piccoli-ja v Ljubljani vzdržuje dober duh v ustih in ohrani zdrave zobe, okrepeča čeljusti in je najbolje sredstvo zoper kostna gnjiloba in vse zobne ustne in vratne bolezni. — Vzame se pol žličice na pol kozarca vode za izplakniti usta po jedi, ali pa nekaj kapljice na mokro zobno krtačico, za čiščenje zob in čeljusti. Steklenica salicilne ustne vode 40 kr., 1 škatljica salicilnega zobnega praha 25 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmiraj svežna za dobiti v lekarni G. Piccoli-ja pri Angelju v Ljubljani, Dunajska cesta. Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska. (15)